

OBSAH

Úvodem	7
Odboj (nejen) na Strakonicku	9
Adolf Sýkora (1901 – 1959)	12
Jiří Plánek (1927)	25
Josef Talián (1926)	28
František Ulrich (1906)	31
Ladislav Hošek (1924 – 2011)	32
Josef Pravda (1910 – 1985)	36
Jaroslav Šmitmajer (1920 – 2010)	42
Pražské povstání	53
Jan Klimas (1924)	55
Západní armáda	59
Petr Ehrmann (1926 – 2012)	61
Východní armáda	67
Alexandr Lukiančik (1920 – 1998)	68
Jan Červený (1912 – 1999)	71
Českoslovenští partyzáni v Jugoslávii	78
Anna Doubková, roz. Stoklasová (1924)	79
Perzekuce studentů za 17. listopad 1939	83
Josef Jíra (1917 – 2012)	84

Heydrichiáda – perzekuce roudnických studentů	89
Lidmila Daňková, roz. Dragounová (1923 – 2010)	91
Miloš Čulík (1924 – 2012)	94
Perzekuce	98
Jana Honsová, roz. Švecová (1918)	99
Holocaust a Strakonicko	107
Eva Václavíková, roz. Binnhacková (1933)	108
Wintonovy vlaky	112
Dagmar Šímová, roz. Deimlová (1928 – 2011)	113
„Transport smrti“ v Katovicích	118
Anna Hejpetrová, roz. Beranová (1936)	119
Totálně nasazení	123
Karel Šimůnek (1922)	125
Marie Drnková, roz. Pobudová (1924)	133
Zdroje výpovědí.....	140
Literatura a prameny	143
Obrazová příloha	145

■ Úvodem

Publikace zachycuje vzpomínky pamětníků z období druhé světové války, které jsou založeny na různých zkušenostech a zážitcích spojených s významnými historickými událostmi. Podle svého zaměření jsou rozděleny do několika kapitol. Téma každé z nich přibližuje čtenáři stručný úvod.

Jednotlivé pamětníky spojuje vztah se strakonickým regionem. Někteří se zde narodili, jiní zde po určitou dobu žili či pracovali. Většinu výpovědí natočil Luděk Jirka v letech 2008 – 2009 pro občanské sdružení Post Bellum. Po navázání kontaktu s Muzeem středního Pootaví Strakonice v roce 2009 byli osloveni další pamětníci, a natáčení tak probíhalo i v následujícím roce. Během spolupráce navázané za účelem vydání výpovědí se vyskytla možnost zveřejnit starší vzpomínky dalších pamětníků, které byly zaznamenány již v minulosti, ale v celém svém znění publikovány nebyly. Získané výpovědi byly přepsány. Pro zachování co největší autenticity vzpomínek i osobnosti pamětníka byly přepisy ponechány v původním stylu vyjadřování. Do výpovědí se zasahovalo minimálně. Osobní data a zkušenosti pamětníků shrnují stručné medailonky.

Orální historie, zaznamenávání vzpomínek pamětníků, umožňuje bezprostřední kontakt s dějinami. Nesmíme však zapomenout, že výpovědi jsou subjektivní a zkonstruované a značí jedinečný pohled na dějiny. Mají svůj význam, ale jejich výpovědní hodnota musí být ještě prověřena (např. komparací s archiváliemi). Jak nám napsal Karl Kirch z Nabburgu: *„Takové prověření se zakládá na nutnosti výpovědi publikovat. Kritické zhodnocení nedávné minulosti by nemělo být záležitostí pouze historického bádání, ale mělo by být provedeno i širší veřejností. Proto mají publikace, jako je tato, význam pro pochopení mladší historie. Uveřejněné výpovědi ukazují rozmanitost válečných zážitků a s nimi spojeného lidského utrpení. Čtenářům stejné generace slouží k objasnění a kritickému srovnání vlastních zkušeností. Napomáhají k vzájemné komunikaci a porozumění různých generací, lidí rozdílného původu a národnosti. Mladší generaci nabízí možnost z bezprostředních zážitků prožít a poznat drama historických událostí. Slouží tedy také ke smíření mezi německým a českým národem. Právě smíření vyžaduje porozumění a soucit s utrpením ostatních. K tomu nestačí pouze znalost faktů a událostí, ale mnohem větší význam má osobní pohled a zkušenost zúčastněných. Přiblížení historie pomocí výpovědí pamětníků se stává silnějším, jestliže čtenáře a pamětníka spojuje vztah k stejnému regionu.“*

Se vzpomínkami pamětníků přímých aktérů či jejich potomků a známých pracovali a pracují v souvislosti s obdobím druhé světové války i jiní autoři věnující se strakonickému regionu. Jmenujme například Ivanu Říhovou a její stať ve Vlastivědném sborníku Strakonice nazvanou *Strakoničtí a druhá světová válka*¹, publikace Dušana

¹ Ivana ŘÍHOVÁ. *Strakoničtí a druhá světová válka*. In: Vlastivědný sborník Strakonice 1. Kapitoly z historie. Strakonice: město Strakonice, 2002. 1. vydání. s. 197-230.

Vávry, např. *Muži na správné straně, Pilot a zbrojář*² a starší práce Josefa Sichingera, Jaroslava Marčala a Josefa Samce s názvem *Strakonicko v boji proti fašismu*³.

Publikace Výpovědi pamětníků druhé světové války zachycuje především osobní vzpomínky přímých aktérů jednotlivých událostí. Mnozí z nich již nejsou bohužel mezi námi. Tato publikace se tak stává jednou z posledních možností zachytit jejich osobní vzpomínky a předložit je široké veřejnosti. Kniha je svým charakterem určena především strakonickému regionu, ale je vhodná i pro širší veřejnost v celé České republice.

Poděkování

Rádi bychom poděkovali všem pamětníkům, kteří nám poskytli své osobní vzpomínky za účelem jejich zveřejnění.

Naše poděkování patří také Českému svazu bojovníků za svobodu zastoupenému Rudolfem Šindelářem z krajské organizace v Českých Budějovicích a Jaroslavem Šmitmajerem ze základní organizace v Strakonících za poskytnutí kontaktu na některé pamětníky. Dále bychom chtěli poděkovat pozůstalým za ochotu autorizovat vzpomínky svých příbuzných. Naše poděkování patří také občanskému sdružení Post Bellum, jmenovitě Mikuláši Kroupovi a Janu Poloučkovi, za jejich rady a tipy při přípravě publikace a zejména za jejich souhlas poskytnout nahrávky pořizené redaktoři občanského sdružení Post Bellum pro publikační účely Muzea středního Pootaví Strakonice. Souhlas ke zveřejnění nahrávek nám poskytli také Státní okresní archiv Strakonice, i jemu patří naše poděkování.

Za zprostředkování rozhovorů, cenné rady a připomínky děkujeme všem osobám, které nám byly při přípravě publikace oporou: Lence Kopřivové z Českého rozhlasu, Hynku Moravcovi z občanského sdružení Post Bellum, Monice Horákové z Fakulty humanitních studií Karlovy univerzity v Praze, místostarostce města Strakonice Ivaně Říhové, spoluautorovi publikace *Zmizelí a nalezení* Pavlu Sekyrkovi, spoluautorovi publikace *Strakonicko v boji proti fašismu* Josefu Samcovi, Janu Řehořovi z Katovic, Marcele Křiváčkové ze Strakonice, Františku Lukešovi z Muzea středního Pootaví Strakonice, Karlu Kirchovi z Nabburgu, Martině Peleškové ze Strakonice a dalším.

² Dušan VÁVRA. *Pilot a zbrojář. Životní osudy pilota Rudolfa Haeringa a zbrojíře Václava Pávka od 311. bombardovací perutě*. Týn nad Vltavou: Dušan Vávra, 2006. TÝŽ. *Muži na správné straně 3. Životní osudy občanů Strakonicka v zahraniční armádě na bojištích II. světové války. Pěší jednotky a paravýsadky – Západ*. Týn nad Vltavou: Dušan Vávra, 2012.

³ Josef SAMEC – Josef SICHINGER. *Strakonicko v boji proti fašismu*. České Budějovice, Strakonice: Okresní výbor Československého svazu protifašistických bojovníků Strakonice, 1985.

■ Zdroje výpovědí

Adolf Sýkora – výpověď sepsaná v roce 1947. Kopie výpovědi je uložena ve veřejné knihovně Muzea středního Pootaví Strakonice. Do evidence knihovny byla zapsána v listopadu 1991, způsob získání dar. Originál zprávy Adolfa Sýkory o jeho odbojové činnosti je uložen ve Vojenském ústředním archivu – Vojenském historickém archivu Praha, osobní spis „255“ Adolf Sýkora.

Jiří Plánek – výpověď pořízena dne 30. října 2009 v Strakonických Luděkem Jirkou pro Muzeum středního Pootaví Strakonice. Publikováno se souhlasem Jiřího Plánka, přepis autorizován dne 22. listopadu 2013 v Strakonících.

Josef Talián – výpověď pořízena dne 3. srpna 2009 v Strakonických Luděkem Jirkou pro Muzeum středního Pootaví Strakonice. Publikováno se souhlasem Josefa Taliána, přepis autorizován dne 21. října 2013 v Strakonících.

František Ulrich – nepublikovaná výpověď natočená pravděpodobně za účelem publikace z roku 1985 (SAMEC, Josef – SICHINGER, Josef. *Strakonicko v boji proti fašismu*. České Budějovice, Strakonice: Okresní výbor Československého svazu protifašistických bojovníků Strakonice, 1985). Převzato ze Státního okresního archivu Strakonice se souhlasem ředitelky Jany Lískovcové, souhlas udělen dne 6. listopadu 2013.

Ladislav Hošek – výpověď pořízena ve dnech 28. listopadu 2008 a 9. července 2009 ve Čkyni Luděkem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem syna Vratislava Hoška, přepis autorizován dne 25. listopadu 2013 ve Čkyni. Podle údajů působil Ladislav Hošek s největší pravděpodobností u Zpravodajské brigády.

Josef Pravda – výpověď původně natočená za účelem publikace z roku 1985 (SAMEC, Josef – SICHINGER, Josef. *Strakonicko v boji proti fašismu*. České Budějovice, Strakonice: Okresní výbor Československého svazu protifašistických bojovníků Strakonice, 1985.). Původní znění již publikované výpovědi bylo na základě nahrávky uložené ve Státním okresním archivu Strakonice rozšířeno a upraveno. Převzato ze Státního okresního archivu Strakonice se souhlasem ředitelky Jany Lískovcové, souhlas udělen dne 6. listopadu 2013.

Jaroslav Šmitmajer – výpověď pořízena dne 1. září 2008 v Strakonických Luděkem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem syna Jaroslava Šmitmajera, přepis autorizován dne 2. prosince 2013 v Strakonících. Jaroslav Šmitmajer s největší pravděpodobností působil na rozhraní Obrany národa a ilegálního komunistického odboje, uvedené aspekty odbojové činnosti v jeho vzpomínkách jsou ekvivalentní s ilegálním komunistickým odbojem.

Jan Klimas – výpověď pořízena ve dnech 13. srpna 2008 a 19. srpna 2008 v Strakonících Luděkem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Jana Klimase, přepis autorizován dne 21. října 2013 v Strakonících.

Petr Ehrmann – výpověď poskytnutá Petrem Ehrmannem pro publikační účely Muzea středního Pootaví Strakonice se souhlasem Petra Ehrmanna ze dne 18. srpna 2009 a doplněná výpovědí Petra Ehrmanna, kterou pořídil Hynek Moravec pro občanské sdružení Post Bellum dne 19. listopadu 2009. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum i se souhlasem Hynka Moravce. Publikováno se souhlasem dcery Jitky Holanové, přepis autorizován dne 7. ledna 2014 v Praze.

Alexandr Lukiančík – nepublikovaná výpověď natočená za účelem publikace z roku 1985 (SAMEC, Josef – SICHINGER, Josef. *Strakonicko v boji proti fašismu*. České Budějovice, Strakonice: Okresní výbor Československého svazu protifašistických bojovníků Strakonice, 1985). Převzato ze Státního okresního archivu Strakonice se souhlasem ředitelky Jany Lískovcové, souhlas udělen dne 6. listopadu 2013.

Jan Červený – výpověď původně natočená za účelem publikace z roku 1985 (SAMEC, Josef – SICHINGER, Josef. *Strakonicko v boji proti fašismu*. České Budějovice, Strakonice: Okresní výbor Československého svazu protifašistických bojovníků Strakonice, 1985). Původní znění již publikované výpovědi bylo na základě nahrávky uložené ve Státním okresním archivu Strakonice rozšířeno a upraveno. Převzato ze Státního okresního archivu Strakonice se souhlasem ředitelky Jany Lískovcové, souhlas udělen dne 6. listopadu 2013.

Anna Doubková, roz. Stoklasová – výpověď pořizena ve dnech 2. listopadu 2008 a 20. července 2009 v Blatné Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Anny Doubkové, přepis autorizován dne 22. října 2013 v Blatné.

Josef Jíra – výpověď pořizena ve dnech 21. listopadu 2009, 5. prosince 2009 a 29. září 2010 v Praze Monikou Horákovou, pro občanské sdružení Post Bellum. Text pro publikaci Muzea středního Pootaví Strakonice sepsán na základě článku Moniky Horákové o Josefu Jírovi s jejím souhlasem a se souhlasem občanského sdružení Post Bellum a na základě dopisů Josefa Jíry ústavním činitelům ČR ze dne 31. května 2001 a dopisu redakcím pražských deníků ze dne 10. listopadu 1994 se souhlasem dcery Libuše Jírové. Publikováno se souhlasem dcery Libuše Jírové, přepis autorizován dne 18. srpna 2013 v Praze.

Lidmila Daňková, roz. Dragounová – výpověď pořizena dne 19. března 2009 v Blatné Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Autorizace neproběhla z důvodu úmrtí Lidmila Daňkové a nenalezení kontaktu na její potomky.

Miloš Čulík – výpověď pořizena dne 17. listopadu 2008 v Strakonických Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Autorizace neproběhla z důvodu úmrtí Miloše Čulíka a nenalezení kontaktu na jeho potomky.

Jana Honsová, roz. Švecová – výpověď pořizena dne 5. srpna 2010 v Českých Budějovicích Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Občanského sdružení Post Bellum a se souhlasem Jany Honsové, přepis autorizován dne 7. března 2014 v Českých Budějovicích.

Eva Václavíková, roz. Binnhacová – výpověď pořízena dne 1. listopadu 2008 v Strakonících Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Evy Václavíkové, přepis autorizován dne 21. října 2013 v Strakonících.

Dagmar Šimová, roz. Deimlová – výpověď pořízena dne 10. února 2010 v Praze Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Autorizace neproběhla z důvodu úmrtí Dagmar Šimové a nenalezení kontaktu na její potomky.

Anna Hejpetrová, roz. Beranová – výpověď pořízena dne 18. srpna 2010 ve Lhotě u svaté Anny Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Anny Hejpetrové, přepis autorizován dne 18. listopadu 2013 ve Lhotě u svaté Anny.

Karel Šimůnek – výpověď pořízená dne 19. srpna 2008 v Strakonících Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Karla Šimůnka, autorizace proběhla dne 4. listopadu 2013 v Strakonících.

Marie Drnková, roz. Pobudová – výpověď pořízená ve dnech 30. července 2008 a 4. srpna 2008 v Sousedovicích Lud'kem Jirkou pro občanské sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem občanského sdružení Post Bellum. Publikováno se souhlasem Marie Drnkové, autorizace proběhla dne 22. října 2013 v Sousedovicích.